

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Pavla Molka (soudce zpravodaj) a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobkyně: **M. J. N.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 9. 2024, č. j. OAM-1239/BE-BE02-K03-2023, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 5. 2025, č. j. 19 Az 30/2024-44,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný shora označeným rozhodnutím shledal žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany nepřipustnou podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zmíněného zákona zastavil. Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu, kterou Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) zamítl v záhlaví uvedeným rozsudkem. Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) nyní brojí proti rozsudku městského soudu kasační stížností. Současně navrhuje přiznání odkladného účinku.

[2] Stěžovatelka tvrdí, že pokud by Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) nepřiznal odkladný účinek kasační stížnosti, musela by opustit ČR. Při návratu do své země původu bude čelit riziku pronásledování či vážné újmy. V minulosti se totiž stala obětí únosu a sexuálního násilí. Působila v Ženském klubu bojujícím za práva žen ve městě E. (Uganda). Po jejím únosu jí byla odmítnuta pomoc ze strany policie. Domnívá se, že příčinou represe ze strany různých soukromých a státních subjektů byla právě její účast na demonstracích. Po opuštění Ugandy se od své adoptivní matky dozvěděla, že po ní pátraly neznámé osoby. Obecně ve svém návrhu zdůrazňuje alarmující situaci žen v Ugandě a zřejmou pasivitu státních orgánů. V nedávných letech došlo také k vraždě jedné členky Ženského klubu v E.. Dále tvrdí, že nepřiznáním odkladného účinku budou omezena její procesní práva. Komunikace s právním zástupcem by byla v případě jejího navrácení značně komplikovanější. Stěžovatelka tvrdí, že splňuje všechny podmínky pro přiznání odkladného účinku podle § 73 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Žalovaný nesouhlasil s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Stěžovatelka dle něj nesplňuje důvody podle § 73 odst. 2 s. ř. s. Městský soud přezkoumával napadeným rozsudkem rozhodnutí žalovaného, jímž byla stěžovatelčina žádost o mezinárodní ochranu posouzena jako nepřipustná dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Tímto rozhodnutím žalovaný neuložil stěžovatelce povinnost vycestovat z území ČR.

[4] Podle § 107 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek. NSS jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. přiměřeně aplikovatelného na řízení o kasační stížnosti, se odkladný účinek přizná, jsou-li splněny tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu, 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS).

[5] NSS po zhodnocení důvodů uváděných stěžovatelkou dospěl k závěru, že v projednávaném případě jsou naplněny podmínky pro přiznání odkladného účinku.

[6] Obdobnému návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku vyhověl městský soud usnesením ze dne 28. 11. 2024, č. j. 19 Az 30/2024-24. NSS neshledal důvod se odchýlit od postoje zaujatého městským soudem ve výše uvedeném usnesení.

[7] NSS se nejprve zabýval tím, zda by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vůbec bylo způsobilé odvrátit újmu tvrzenou stěžovatelkou a mohlo vést k možnosti jejího (dočasného) setrvání na území ČR. V tomto ohledu je třeba zdůraznit specifickou úpravu zákona o azylu, podle jehož § 2 odst. 1 je *žadatelem o udělení mezinárodní ochrany cizinec, který podal v České republice žádost o udělení mezinárodní ochrany, o níž dosud nebylo pravomocně rozhodnuto. Postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany má dále cizinec po dobu běhu lhůty pro podání žaloby podle § 32 a po dobu soudního řízení o žalobě proti rozhodnutí ministerstva podle soudního řádu správního, má-li tato žaloba odkladný účinek nebo do vydání usnesení krajského soudu o nepřiznání odkladného účinku, pokud o něj cizinec požádal. (...).*

[8] Podání žaloby proti rozhodnutí žalovaného o shledání nepřipustnosti žádosti stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a zastavení řízení dle § 25 písm. i) zmíněného zákona nemá ze zákona odkladný účinek. I zde ho ovšem lze přiznat na základě individuálně odůvodněného návrhu podaného spolu s žalobou (§ 32 odst. 2 zákona o azylu).

[9] S ohledem na výše citovanou právní úpravu však stěžovatelce již nesvědčí postavení žadatelky o udělení mezinárodní ochrany (s nímž mj. souvisí i právo setrvat na území ČR) v době řízení před NSS. Toto postavení na základě přiznání odkladného účinku kasační stížnosti již nelze obnovit. Jeho přiznání může vyvolat pouze právní následky stanovené v § 78b zákona o azylu. Ten upravuje pobytový režim neúspěšných žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, kteří podali proti rozhodnutí krajského soudu kasační stížnost, protože ti v postavení žadatelů nejsou (a ani být nemohou). Jinak řečeno, cizinec v řízení o kasační stížnosti podané ve věci mezinárodní ochrany již nemá postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, ale je oprávněn setrvat na území ČR, a to na základě rozhodnutí

pokračování

žalovaného o strpění na území dle § 78b zákona o azylu (usnesení NSS ze dne 8. 4. 2020, č. j. 5 Azs 110/2020-9).

[10] Lze tedy shrnout, že v případě přiznání odkladného účinku kasační stížnosti může stěžovatelka požádat, aby žalovaný rozhodl o jejím strpění na území v režimu zákona o azylu. Naopak v případě nepřiznání odkladného účinku stěžovatelka nebude mít v průběhu řízení o kasační stížnosti pobytové oprávnění plynoucí ze zákona o azylu, tedy by *de facto* buď musela odcestovat, anebo na území ČR nadále pobývat neoprávněně.

[11] S ohledem na výše uvedené proto NSS dospěl k závěru, že první podmínka pro přiznání odkladného účinku je v případě stěžovatelky splněna. Pokud by totiž kasační stížnosti nebyl odkladný účinek přiznán, není jasné, zda by stěžovatelka mohla získat jiné oprávnění pobývat na území ČR. Naopak přiznání odkladného účinku je předpokladem případného získání pobytového titulu výslovně předpokládaného zákonem o azylu.

[12] K hrozící újmě jiných osob s ohledem na druhou podmínku NSS uvádí, že z ničeho nevyplývá, že by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti mohlo v dané věci způsobit újmu jiným osobám. Tuto újmu netvrdí ani žalovaný. NSS proto shledal, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nezpůsobí újmu jiným osobám. Ze stěžovatelčina návrhu je zřejmé, že o jeho přiznání žádá z důvodu obav z opakovaného závažného jednání, kterému byla vystavena. Posouzení opodstatněnosti těchto obav bude až předmětem věcného přezkumu kasační stížnosti. Proto je v tomto ohledu namíste před samotným posouzením kasační stížnosti stěžovatelce umožnit setrvat na území ČR.

[13] Co se týče třetí výše vymezené podmínky pro přiznání odkladného účinku, tedy rozporu s důležitým veřejným zájmem, žalovaný ve vztahu k ní nic konkrétního neuvedl, byť je to právě on, kdo by tak měl činit (usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. 10. 2003, č. j. 52 Ca 9/2003-144, č. 87/2004 Sb. NSS). K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se NSS vyjádřil již v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014-25, č. 3169/2015 Sb. NSS, v němž dospěl k závěru, že „*pokud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu hrozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu*“ (usnesení NSS ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008-131, č. 1698/2008 Sb. NSS). Nic ovšem nenásvědčuje tomu, že by přiznání odkladného účinku mělo být v rozporu s nějakým důležitým veřejným zájmem. Samotné přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nepředstavuje dlouhodobou újmu pobytu stěžovatelky na území ČR.

[14] NSS proto přiznal odkladný účinek kasační stížnosti (dle § 107 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s.).

[15] Toto usnesení je svou povahou rozhodnutím dočasné povahy. Nelze z něj proto dovozovat jakékoli závěry ohledně toho, jak bude věcně rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (usnesení NSS ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005-76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 3. července 2025

Pavel Molek
předseda senátu